Üstad Bediüzzaman´ın yeme içme kültürü

Fikir ve yorumları gibi, yaşayış tarzını da dikkat ve merakla araştırıp öğrenmeye çalıştığımız Üstad Bediüzzaman'ın, yeme ve içme alışkanlığı gibi özel hallerinin "sünnet-i seniyye" ölçülerine tamamiyle uygunluk arzettiğini görmekteyiz.

Az uyuyor, çok çalışıyor; az yemek yiyiyor, çok gayret sarfediyor; kendinden çok başkasını düşünüyor; en zengin biri gibi yaşayabilecekken, en fakir bir insan gibi yaşıyor, vesâire…

Ana hatlarıyla, esasında bütün yaşantısı böyle âdâb-ı sünnet üzeredir.

Hayatının hiçbir devresinde, ne israfın ve ne de cimriliğin izine rastlamak mümkün.

O, tam bir iktisat, kanaat ve bereket üzere yaşadı.

Zaman oldu, açlığa, fakirliğe kanaat getirdi; ama, kimseye el açmadı, yüzsuyu dökmedi, kimseden yardım dilemedi, kimsenin minneti altına girmedi.

Kasten ve bilerek ne zekât aldı kimseden, ne de sadaka…

Bu "istiğna" düstûru ve "nâsın hediyelerini mukabilsiz kabul etmeme" prensibi, hayatının başından sonuna kadar kesintisiz devam etti.

Zaten o "yemek için yaşamıyor; belki yaşamak için yiyor"du.

Onun bütün hayatı, yine kendi ifadesi olan "Ekmeksiz yaşarım, hürriyetsiz yaşayamam" gerçeğiyle, tam bir paralellik içinde sürüp gitti.

En büyük kuvvet kaynağı olarak kabul ettiği "hakiki ihlâs"ın gereği olarak, fikrinde olduğu gibi, hayatında da tam bir "minnetsizlik" hali tahakkuk etti.

Hasılı, sünnet üzere yaşamak, onun yegâne hayat düsturu oldu.

Temel özellikleri itibariyle, yaşayış tarzı böyledir.

Yalnız, kendisinin mâruz kaldığı birtakım özel ve mücbir şartlar sebebiyle, yemesinde ve içmesinde—çoğu ilâç niyetine olmak üzere—alışılmışın dışında gibi gözüken kendine has birtakım alışkanlıkların varlığından da söz etmek mümkün. Ki, bunların da sünnete aykırılık arzeden herhangi bir tarafı yoktur.

Bu mukaddemeden sonra, geçelim Üstad Bediüzzaman'ın yeme içme alışkanlığına dair esas bahsimize...

Yiyecek-içecek listesi

Konu hakkında, uzun zamandan beri birtakım hazır bilgilere sahibiz. Bunlara ilâveten yaptığımız bu özel çalışma esnasında, yeni karşılaştığımız, yahut yeni farkına vardığımız daha başka bilgiler de edindik.

Buna göre, aktaracaklarımızın bir kısmını canlı şahitlerden bizzat dinleyip tesbit ettiklerimiz teşkil ederken, önemli bir diğer kısmını ise, Risâle-i Nur Külliyatı ile "Son Şahitler" isimli seri kitaptan yaptığımız muhtelif iktibaslardan müteşekkil olacak.

Ayrıca, şu noktayı da hatırlatalım ki, Üstad Bediüzzaman'ın yeme ve içme tarzına dair mâlumat aktaran bütün kaynaklar, birbirini aynen teyid ve te'kit ediyor.

Muhtelif kaynaklardan edindiğimiz bilgilere göre, hayatının çeşitli safhalarında Üstad Bediüzzaman'ın yiyecek ve içecekler listesine dahil olmuş İlâhî nimetlerin önemli bir kısmı şunlardır: Çorba, bulgur, pirinç, sade ekmek, yoğurt, peynir, yumurta, tereyağı, bal, kabak tatlısı, hurma, incir, üzüm, kuru üzüm, kayısı kurusu, üryani erik (hoşafı), limon, limon tuzu, elma, çay (daha çok limonlu), su (genellikle soğuk ve buzlu)...

İşte, bu yazı dizisi boyunca, bu nimetlerin zikredildiği eserlerden bazı iktibaslar yaparak, bunların hayatında ne suretle yer aldığını delilleriyle ve yorumlarıyla aktarmak arzusundayız.

Paylaşma âdeti

Üstad'ın kendisi ve bilhassa talebeleri, dışarıdan alacakları yiyecek ve içecekleri kimsenin göremeyeceği şekilde ve âzami derecede bir dikkat ve itina ile taşıyıp eve getirirlerdi. Tâ ki, o nimetin üzerine kimsenin nazarı düşmesin, onda kimsenin gözü kalmış olmasın...

Hatta, fırından bir ekmek aldıracak olursa, onu da kimsenin gözüne görünmeden torbanın içine konularak getirilmesini tembihlerdi. Aksi halde, yiyeceği herşey Üstad'a dokunurdu.

Öte yandan, Üstad'ın kendisi fakr û zaruret içinde yaşadığı halde, kendi yiyeceklerinden de talebelerine ve misafirlerine ayrıca ikram ederek, onların nefsini kendi nefsine tercih eder.

Bir başka ifade ile, elinde avucunda ne varsa, çevresindekilerle paylaşır.

Onun bu hususiyetini, talebesi ve hizmetkârı olan (merhum) Bayram Yüksel, hatıralarında bize şu şekilde naklediyordu: "Üstad yemek yerken çoğu kez yalnız yerdi. Yanında olursak, bize de muhakkak ikram ederdi. Biz ise, almak istemezdik. O da, 'Keçeli, vermezsem, ikram etmezsem bana dokunur' derdi. Üstadımız yemeğini rahat yesin diye, yemek esnasında dışarı çıkardık. Bazan 'Herhalde yemeğini yedi' zannı ile sofrayı kaldırmak üzere gelip habersiz girdiğimizde, bizi görüp 'Keçeli, keçeli, midenin kerâmeti var' diyerek, o yemeğinden bize yine de yedirirdi." (Ayrıca bakınız: Son Şahitler-III/97)

"Yarıdan fazlasını kendine alan"

Gençliğinde çok zaman Üstad Bediüzzaman'ın yanında ve hizmetinde bulunan Sıddık Süleyman'ın yeğeni Barlalı Hüseyin Bülbül'den bizzat dinlediğimiz bir diğer hatıra da şudur:

Birlikte kahvaltı yaptıkları bir gün, eline bir parça ekmek alan Üstad, ona şunları söyler:

"Hüseyin, bak kardaşım. Birisi seninle bir dilim ekmek paylaşırsa, yahut bir elmayı bölüşürse, eğer yarıdan fazlasını kendine alırsa, o kişiyle sakın arkadaşlık yapma."

Buradaki inceliği hiç de basite almamak lâzım. Zira, bu bir ibre, bir gösterge mahiyetindedir. Böyle basit bir paylaşımda arkadaşını değil de kendi nefsini önceleyen bir kimse, başka zaman daha büyük ve daha mühim meselelerde de

arkadaşını dışlayıp, kendi nefsini tercih edecek demektir.

Bu ise, Risâle-i Nur'daki ihlâs sırrına, uhuvvet esasına ve tefâni düstûruna uygun düşmüyor.

Üryani erik (hoşafı)

Üstad Bediüzzaman'ın "canım istedi" deyip çok kullanmış olduğu taamlardan biri de "üryani erik"tir. Daha doğrusu bu yemişin kompostosudur.

Bu nimetin bahsinin geçtiği Emirdağ Lâhikası-I, s. 146'da şu ifadeleri okumaktayız:

"...Kahraman Tahirî'nin teberrük olarak getirdiği tatlı lokmalar, acip bir bereketle, hergün ikişer üçer yediğim halde bitmiyordu. Hayret ederdim. Bugün âdetimle iki alacaktım; baktım yalnız iki tane kalmış. İktisat için birisini aldım. Aynı saatte, Hıfzı'nın iki mâsum evlâdının, bir kutu içinde yazdıkları nüshalar altında şekerden, ekmekten, aynen Tahirî'nin lokmaları gibi, hem onun miktarında elime verildi. Ben bu tatlı tevafuktan zevk alırken, dünkü gün, aynı saatte çok hararetim vardı, çok su içiyordum. Canım üryani erik hoşafı istedi. Ben bilmiyordum, unutmuştum; şiddetli bir arzuyla hararetimi teskin edecek eskide alıştığım ve çok istimal ettiğim üryani erik, bir kutu içinde ve Âsiye'nin has arkadaşlarından Nurcu Şerife Hanımın şekeriyle elime verildi. Ben de bu çok tatlı tevafukun hatırı için hem mâsumların, hem onların teberrüklerini yüz misli kadar kabul ettim."

Buradaki ifadelerden hareketle, üryani erik bahsini şifalı bitkiler uzmanı Tillolu Celâleddin Sancar Beye açarak, bunun ne gibi şifâî faydaları olduğunu sorduk.

Bize şu cevabı verdiler: "Daha çok Kastamonu yöresinde yetişen üryani erik, bilhassa ağrı gidermede, hararet düşürmede ve hastayı teskin etmede çok faydalı ve şifâlı bir nimettir. İstanbul'da Mısır Çarşısı gibi büyük kuruyemiş mağazalarında bu eriğin kurutulmuş olanı var. Bunun kompostosu hem çok lezzetli, hem de şifalıdır."

Çay ve yemek kapları

Başta Isparta olmak üzere, muhtelif yerlerde görüp incelediğimiz Üstad Bediüzzaman'a ait çay ve yemek pişirme kaplarının genelde hep küçük hacimli olduğunu müşahade ettik.

Tencere küçük, çaydanlık küçük, vesaire...

İçine bereketin girdiğine tam kanaat getirdiğimiz bu küçük kaplarda yemek yapmayı herkes beceremez. Bunun için de, yine Üstadın tarifi gerekiyor.

Nitekim, yıllar önce (Ağustos, 1995) hatıralarını bizzat dinleyip kaydettiğimiz Hüseyin Bülbül Ağabey, Üstadla beraber Barla Dağlarında bir obaya misafireten gidip kaldıkları on iki günlük bir seyahatten söz ederek şunları anlatmıştı:

"Üstad Bediüzzaman, namaz gibi farzları ihmal eden yayladaki çobanlara zaman zaman gidip nasihatlerde bulunurdu.

"Bir defasında yine öyle bir obaya gittik. Başlarında yaşlıca bir çoban vardı. Çoban Üstadı görünce, elpençe divan hürmetle selâma durdu.

"Üstad ise, ona şöyle dedi: 'Çoban efendi. Bu civarda on iki gün kadar kalmak istiyoruz. Bize kendiliğinden yağ, peynir, et, süt falan vermeyeceksin. Şayet ihtiyacımız olursa, senden parasıyla alırız. Şimdilik bizim kendi malzememiz var.'

"Oysa, yanımızda sadece büyükçe bir tas bulgur ve yarım bardak kadar da tereyağı vardı. Ve, tam on iki gün boyunca bunlarla idare ettik.

"O bir tas bulguru nasıl on iki kısma ayırarak pişirmişim, hâlâ da hayret ediyorum.

"Zaten bulgur pişirmeyi de bilmezdim. Tarifini Üstad'ın kendisi söylerdi. Şöyle bir avuç kadar bulgur, şu kadar su diyerek

tarifi söyler, ben de küçücük tencerenin içinde öyle pişirirdim.

“Ayrıca, tereyağını da kızartmadan, yani çiğ olarak pilava karıştırmamı söylerdi. Her defasında bir tatlı kaşığı kadar da tereyağı katarak pişirirdim.

“Önce Üstad yer, içine bereket girer, sonra da ben doyuncaya kadar yerdim, zor bitirirdim. Halbuki, evde iken tek başıma o bulgurun tamamı kadarını bir günde yiyebiliyordum.”

Evet, bunun gibi daha birçok yazılı ve sözlü hatıradan biliyoruz ki, Üstad Bediüzzaman, iktisat ve bereket ile yaşıyordu.

Şartlı yemek dâveti

Şimdi de, Üstad Bediüzzaman’ın yeme-içme âdetlerine şahit olan diğer bazı şahısların anlattıklarına kulak verelim.

Burdur’lu Şeyh Mehmed’in oğlu Hilmi Balkır anlatıyor:

“Bediüzzaman büyük bir zattı. Babamgil kendisini rehber kabul etmişlerdi.

“Bediüzzaman, çok az yemek yerdi. Bir gün kendisini evimize dâvet etmiştik. Bizimle önceden pazarlık yaptı. ‘İki dilim ekmek ve bir tek çeşitten az yemek’ diye, şart koşarak geldi ve yemekte ayrı oturdu.” (Son Şahitler-1/258)

Pullu balık

Barla’da Üstad’ın o meşhur çift sarıklı resmini çeken Mustafa Çavuş’un oğlu Enver Tevfik Bey anlatıyor:

“Kullandığı bir su termosu vardı. Kırılmıştı. Üzüldü. Canı sıkıldı. ‘Fesübhânallah, bunda da vardır bir hikmet’ diyordu.

“Sirke ve soğanla yapılan pullu balığı (sazan?) severdi. Zaman zaman bizim valide yapar, ben de götürürdüm. 15-16 yaşlarında iken (1926), Üstadla arkadaş gibi, senli benli konuşurduk. Şimdi olsa, öyle konuşamazdım.” (A.g.e., s. 420)

Limonlu çay

Üstad Bediüzzaman’ın limonu çok sevdiğini ve bilhassa içtiği çaylara limon suyu kattığını pekçok kimse biliyor.

Öyle ki, limon bulunmadığı zamanlarda, yanında taşıdığı limon tuzundan içtiği çaylara minik birer parça atarak, bu âdetini devam ettirirmiş.

Şimdi, bu limon alışkanlığı ile ilgili bazı hatıraları özet halinde sunmaya çalışalım.

Zübeyir Gündüzalp’in hatıra notlarından:

“Üstad, seher namazını edâ ettikten sonra, bir bardak limonlu çay içerdi.

“Hz. Üstadımız, her ne zaman olursa olsun, çaya ve limon konulacak yemeklere limon damlatırdı.”

Çaya, çorbaya limon

Bayram Yüksel’in hatıra notlarından:

“Üstad çayı fazla içmezdi. Harareti olduğu zamanlarda, o da limonlu olarak bir bardak ancak içerdi.

“Limonu çok severdi. Yemeklerinde de limon kullanırdı. Limon bulunmadığı zamanlarda ise, çayına çok cüz’i miktarda limon tuzu koyardı.”

Hangi öğünde ne kadar yemek

Bu konuyla ilgili olarak, Üstad'ın yanında ve hizmetinde en çok bulunanlardan yine Zübeyir Gündüzalp ile Bayram Yüksel'in anlattıklarından sunmaya çalışalım.

Önce, Zübeyir Gündüzalp'in hatıra notlarından:

"Kahvaltı yemeğini kuşluk zamanında yerdi. Öğle vakti pek az, birkaç lokma bir taam alırdı. İkindi namazından sonra asıl yemeği yerdi.

"Akşam namazından sonra, okuyacağı esnada limonlu bir bardak çay içerdi.

"Üstad Hazretleri, çorba olarak pirinç ve şehriye yerdi. İçine yumurta kırdırırdı. (75 yaşından sonraki hayatında.) Yemeğin üzerine 4-5 habbe (tane) üzüm yerdi. Her habbeyi yiyişinde Besmele okurdu." (Son Şahitler-III/22)

Şimdi de Bayram Yüksel'in Üstadın yemek adeti hakkında, gerek yazılı ve gerekse sözlü olarak kayda geçen diğer bazı tesbit ve müşahadelerini aktaralım:

"Üstadın yemekleri çok sade idi. Ekseri yemekleri şehriye çorbası, pirinç çorbası, sulu yemekler, yoğurt ve yumurta idi.

"Sulu yemeklere muhakkak yoğurt katardı.

"Üstadımız yemekleri bize ekseri şu şekilde pişirttirirdi: Meselâ, küçük bir sefer tasına az su koyardık. Bir çay kaşığı tereyağı (Üstadımız, yağı katiyyen yaktırmazdı) ve çok cüz'i miktarda tuz ile ateşe koyardık. Kaynamaya başladığında, üzerine yumurtayı kırardık. (Üstad yumurtayı yıkattırırdı.) Yumurtanın beyazı pişmeye başladığında, içine ekmeği doğrar, öyle servis yapardık. 1948 Afyon hapsinden sonra, Üstadımızın kalan son dişleri de döküldü. Ağzında bir tek diş kalmadı.

"Şehriye çorbası olsun, pirinç çorbası olsun, onlar da biraz su ile kaynamaya başladığında, yine içine yumurtayı koyardık. Beyaz kısmı piştiğinde içine yoğurdu boşaltıp karıştırırdık. Hafif kaynadığında indirirdik."

Diğer bazı yemekler

"Üstadımız, yoğurtlardan da inek yoğurdu yerdi. Koyun yoğurdu yemezdi.

"Yemeklerden sonra ise, az da olsa tatlı yerdi. Meselâ, Isparta'da yapılan beyaz kurabiye çok yumuşak olurdu. onu kaşıkla ezer, toz haline getirir, kaşıkla yerdi.

"Üstad, kavunu da sever, kaşıkla yerdi.

"Üzümün kabuğunu ve çekirdeğini ayırır; domatesin de kabuğunu soyardı."

Etli yemekler:

"Üstadımız on beş günde bir et yerdi. Taze koyun eti alır, çok pişirirdik. Bazan da köfte yaptırırdık.

"Köfteyi, Emirdağ'da Ceylan Abinin annesine, Isparta'da ise evin sahibesi Fıtnat Anaya yaptırırdı."

Ve yemekten sonra

"Üstadımız çok az yerdi. Yediği zaman da beş saat geçmeyince tekrar yemek yemezdi. Yemekten sonra da, (sünnete uygun olarak) iki saat geçmeden su içmezdi. Saate bakar, on dakika da kalmış olsa 'Daha iki saat olmadı' diye bekler, sonra su içerdi." (Ayrıca bakınız: Son Şahitler-III/49. sayfa.)

Kanaat, iktisat, bereket…

Âzami iktisat ile yaşayan, tam bir kanaat ve bereket ile hayatını idame ettiren Üstad Bediüzzaman'a, evham ve kuruntu içinde debelenen ehl-i dünyadan kimseler, şu tarz soruları mütemadiyen sorup dururlar:

“Neyle yaşıyorsun? Çalışmadan nasıl geçiniyorsun? Memleketimizde tembelce oturanları ve başkasının sa’yiyle (emeğiyle) geçinenleri istemiyoruz.”

Bediüzzaman ise, “Elcevap” diyerek, onlara şu mânâ ve hikmet dolu izahatı yapar:

“Ben, iktisat ve bereketle yaşıyorum. Rezzâkımdan başka kimsenin minnetini almıyorum ve almamaya da karar vermişim. Evet, günde yüz para, belki kırk para ile yaşayan bir adam, başkasının minnetini almaz.

“Şu meselenin izahını hiç arzu etmiyordum. Belki bir gururu ve bir enaniyeti ihsas eder fikriyle, beyan etmek bana pek nâhoştur. Fakat, madem ehl-i dünya evhamlı bir surette soruyorlar. Ben de derim ki:

“Küçüklüğümden beri halkların malını kabul etmemek (velev zekât dahi olsa), hem maaşı kabul etmemek (yalnız bir iki sene Dârü’l-Hikmeti’l-İslâmiyede dostlarımın icbarıyla kabul etmeye mecbur oldum), o parayı da mânen millete iade ettik. Hem maişet-i dünyeviye için minnet altına girmemek, bütün ömrümde bir düstur-u hayatımdır. Ehl-i memleketim ve başka yerlerde beni tanıyanlar bunu biliyorlar. Bu beş seneki nefyimde, çok dostlar bana hediyelerini kabul ettirmek için çok çalıştılar; kabul etmedim.

“‘Öyleyse nasıl idare edersin?’ denilse, derim: Bereket ve ikram-ı İlâhî ile yaşıyorum…” (16. Mektup’tan)

Ehl-i dünyanın meraklı, evhamlı ve ısrarlı suâllerine mukabil, Üstad Bediüzzaman’ın “Şu meselenin izahını hiç arzu etmiyordum” dediği hadise, Barla’da sürgün olarak ikamet ettiği 1930’lu yılların başında yaşanır.

Bediüzzaman Hazretleri, her ne kadar “kanaat, bereket ve İlâhî ikram sayesinde yaşıyorum” diyor idiyse de, muarızlarının ve evhamlı kesimin buna inanmayacağını biliyordu. Hakikati ispat sadedinde göstereceği deliller ve sıralayacağı misâller noktasında ise, haklı olarak bir çekingenlik gösteriyordu.

Bu halin sebebini şöyle şu sözlerle izah ediyor:

“Bir şükr-ü mânevî olmakla beraber, korkuyorum ki bir riyâ ve gururu ihsâs ederek, o mübarek bereket kesilsin. …Fakat, ne çare, söylemeye mecbur oldum.”

İşte, bu “mecburi açıklama” cümlesinden olarak, bereket ve ikrâm-ı İlâhî nevinden birkaç nümune zikrediyor.

On Altıncı Mektup’ta geçen bu misâlleri kısaca şöyle bir hatırlamaya çalışalım:

Birinci misâl: “Şu altı aydır, otuz altı ekmekten ibaret bir kile buğday bana kâfi geldi. Daha var, bitmemiş.” (Haşiye: Bir sene devam etti.)

İkinci misâl: “Şu mübarek Ramazan’da, yalnız iki haneden bana yemek geldi; ikisi de beni hasta etti. Anladım ki, başkasının yemeğini yemekten memnûum. Mütebâkisi, bütün Ramazan’da benim idareme bakan mübarek bir hanenin ve sadık bir arkadaşım olan o hane sahibi Abdullah Çavuş’un ihbarı ve şehadetiyle, üç ekmek, bir kıyye pirinç bana kâfi gelmiştir. Hattâ o pirinç, on beş gün Ramazan’dan sonra bitmiştir.”

Üçüncü misâl: “Dağda, üç ay, bana ve misafirlerime bir kıyye tereyağı, hergün ekmekle beraber yemek şartıyla, kâfi geldi.

“Hattâ, Süleyman isminde mübarek bir misafirim vardı…”

Bu misâlde şahit olarak gösterdiği kişi, 1963’te vefat eden Barlalı “Mübarek Süleyman”dır.

Bu zat, 1930’lu yılların başlarında birkaç ay müddetle Barla Dağlarında yalnız kalan Üstad Bediüzzaman’ın ziyaretine gider. ona misafir olur. O esnada yiyecek ekmekleri kalmaz.

Gerisini, Üstad Bediüzzaman şöyle anlatır:

“…İki saat, her tarafımızda kimse yok ki oradan ekmek alınsın.

“…Ben de dedim: ‘Tevekkelnâ alâllah.’

“…Sonra, derin bir dereye bakar bir katran ağacı altında oturdum; müteessifâne şöyle düşündüm ki: Küflenmiş bir parça ekmeğimiz var; bu akşam ancak ikimize yeter. İki gün nasıl yapacağız ve bu sâfi-kalb adama ne diyeceğim diye düşünmedeyken, birden bire başım çevrilir gibi başımı çevirdim. Gördüm ki, koca bir ekmek, katran ağacının üstünde, dalları içinde bize bakıyor. Dedim: ‘Süleyman, müjde! Cenâb-ı Hak bize rızık verdi.'”

Bu tarihten yıllar sonra, Mübarek Süleyman’la aynı mevkiye birlikte giden Hüseyin Bülbül, vaktiyle yaşanmış olan bu hadiseyi onun dilinden ayrıca ve tasdiken şöyle dinler:

“…İşte, şu gördüğün katran ağacının dalları üzerinde, kocaman bir ekmek aniden beliriverdi. Üstad’ın emir buyurmasıyla ağacın üzerine çıktım. Ekmeğin yakınına vardım. Baktım ekmekten buhar çıkıyor. Alıp aşağıya indim. Baktık ki, ekmek taze ve sağlamdır. Karınca bile dokunup ısırmamış.

“Sonra, ben safiyane bir şekilde ‘Üstad’ım, bu ekmek bize helâl olur mu?’ diye sorunca, Üstad da bana ‘Hey mübarek…’ diye çok mânidar bir edâ ile seslendi. İşte, o günden sonra adım “Mübarek Süleyman” oldu.”

Yine 16. Mektubun bir başka yerinde, bereketli rızka dair şu misâl zikrediliyor:

“Bir tavuğum var. Şu kışta yumurta makinesi gibi, pek az fasılayla hergün rahmet hazinesinden bana bir yumurta getiriyordu. Hem birgün iki yumurta getirdi, ben de hayrette kaldım.

“Dostlarımdan sordum, ‘Böyle olur mu?’ dedim. Dediler: ‘Belki bir ihsan-ı İlâhîdir.’

“Hem şu tavuğun yazın çıkardığı bir küçük yavrusu vardı. Ramazan-ı Şerifin başında yumurtaya başladı, tâ kırk gün devam etti. Hem küçük, hem kışta, hem Ramazan’da bu mübarek hali bir ikram-ı Rabbânî olduğuna, ne benim ve ne de bana hizmet edenlerin şüphemiz kalmadı. Hem ne vakit annesi kesti, hemen o başladı, beni yumurtasız bırakmadı.

Üstad Bediüzzaman’ın maişetinde görünen İlâhî ikrâm ve berekete şahit olan Barla’daki Süleyman Rüşdü, Hüsrev, Refet, Bekir, Mustafa Çavuş, Barlalı Süleyman gibi güvenilir zâtlar, müştereken imza attıkları bir mektupta şunu ifade ediyorlar:

“Evet iki sene evvel, bütün Ramazan’da üç ekmek, bir okka pirinç ona ve dört kedisine kâfi geldiği gibi, bir sene evvel üç fırancala, bir Ramazan yine kâfi gelmişti. Bu Ramazan-ı Şerifte, otuz günde, yarım okka yoğurtla, yarım okkadan daha az pirinç ve dört kuruşluk bir fırancala yediğini-yalnız bir-iki kupa çay içmek ve iftar zamanında bir çay kaşığı bal yemek müstesna-başka birşey yemediğini bizzat müşahede ettik.

Yine, aynı “Barla Lâhikası” isimli eserin 120. sıradaki mektubunda, kanaat, iktisat ve bereketin sırrına dair yazılmış bir hakikati, yazımızın bugünkü bölümüne ilâve ederek geçelim.

“Hem iktisat, bereket ve kanaat sayesinde, şiddetli ihtiyacım olmadığı halde, dünya malına el uzatmak elimde değil, ihtiyarım haricindedir. Hem bir misalle ince bir sebebi anlatacağım:

“Mühim bir tüccar dostum otuz kuruşluk bir çay getirdi, kabul etmedim. “İstanbul’dan senin için getirdim, beni kırma” dedi. Kabul ettim. Fakat iki kat fiyatını verdim.

“Dedi: Niçin böyle yapıyorsun, hikmeti nedir?

“Dedim: Benden aldığın dersi, elmas derecesinden şişe derecesine indirmemektir. Senin menfaatin için, menfaatımı terk ediyorum. Çünkü, dünyaya tenezzül etmez, tamah ve zillete düşmez, hakikat mukabilinde dünya malını almaz, tasannua mecbur olmaz bir üstaddan alınan ders-i hakikat elmas kıymetinde ise, sadaka almaya mecbur olmuş, ehl-i servete tasannua muztar kalmış, tamah zilletiyle izzet-i ilmini feda etmiş, sadaka verenlere hoş görünmek için riyakârlığa temayül etmiş, âhiret meyvelerini dünyada yemeye cevaz göstermiş bir üstaddan alınan aynı ders-i hakikat, elmas

derecesinden şişe derecesine iner. İşte, sana mânen otuz lira zarar vermekle, otuz kuruşluk menfaatimi aramak, bana ağır geliyor ve vicdansızlık telâkki ediyorum. Sen mâdem fedakârsın; ben de o fedakârlığa mukabil, menfaatinizi menfaatime tercih ediyorum, gücenme.

“O da, bu sırrı anladıktan sonra kabul etti, gücenmedi.”

Hediyeyi, teberrükü, yine başkasına yediriyor

Mümkün olabildiğince kimseden karşılıksız yemek ve hediye gibi şeyler almayan ve alamayan Üstad Bediüzzaman, hatır kıramayıp verilen hediyeyi geri çeviremediği durumlarda, bir başka metod uyguluyor: Gelen hediye ve yiyecekleri yine başkasına teberrüken dağıtıyor.

Duruma göre böyle bir usûl dairesinde hareket ettiğini, hem bazı hatıra notlarından, hem de kendi ifadelerinden anlıyoruz.

İşte, Emirdağ Lâhikası’nda yer alan bir mektuptaki ifadeler:

“Salisen: Nur’un demirbaş kâtibi ve şakirdi Kâtip Osman’ın Risale-i Nur bahçesinden gönderdiği yaş üzüm teberrükünü ve Medresetü’z-Zehranın çok ehemmiyetli bir şubesi ve bir merkezi olan Sava’nın (Isparta) gayet mübarek teberrüklerini, kaideme muhalif olarak onların hatırı için kabul ettim. Ve kime yedirsem de, onların hayrı olarak yedireceğim. (Emirdağ Lâhikası-II, s. 300)

Bu gerçeği doğrulayan bir hatırayı da, bizzat kendimiz dinleyip tesbit ettik.

“Sason isyanı” sebebiyle 1937 senesinde Kastamonu’ya sürgün edilen ve orada yedi yıl Üstad Bediüzzaman’la komşuluk yapan hamal Ahmet Atak Efendi ile birkaç kez görüşüp hatıralarını not ettik.

Bir defasında, kendisine gelen karpuz hediyesini geri çeviremeyen Üstad’ın, aylar sonra o karpuzu getiren kişiye ve misafirlerine nasıl yedirdiğini anlattı.

Hadisenin özeti şudur: Aynı yıllarda Kastamonu’ya yine sürgün olarak gelen Kurtalanlı ağalardan Yusuf Toprak, Üstad’a mevsimin ilk karpuzlarından alıp hediye etmek ister.

Ne var ki, onun ağalık servetine haram para karışmış olması ihtimaline binaen, orada hamallıkla geçinen Ahmet Efendiden 50 kuruş borç alarak, yani alınteriyle kazanılmış o helâl parayla gidip iki adet Adana karpuzlarından alıp getirir.

Yusuf Ağayı elinde karpuzla odasının kapısında gören Üstad, onun içeri girmesine izin vermez. Sert ve hiddetli bakışlarla onu kapıda durdurarak şöyle seslenir: “Yusuf Ağa, sen benim 70 yıllık âdetimi bozmak mı istiyorsun?”

Ağa, kapıda heykel gibi dikilip kalır. Ne ileri, ne de geri gidemez.

Üstad ise, sağ elini iki kaşının arasına götürür, başını eğer ve bir süre mütalaa eder.

Sonra, başını kaldırır ve ağaya şunu söyler: “Yusuf Ağa! Seni o karpuzlarla birlikte geri gönderecektim. Fakat, onları yanındaki şu muhacir hamalın parasıyla aldığından, onun hatırına ve kalbi kırılmasın diye kabul ediyorum.”

O anda, Yusuf Ağanın dermanı biter, dizlerinin bağı çözülür. Orada daha fazla dayanamaz ve karpuzları yere bıraktığı gibi, gerisin geriye kaçarcasına gider.

Aylar sonra, birkaç misafiriyle birlikte Üstad’ın ziyaretine gelen Yusuf Ağanın önüne, arka odada muhafaza edilen aynı karpuzlar kesilip konur.

Ağa ise, misafirlerle birlikte hiç bozulmamış o karpuzları ancak afiyetle yedikten sonra gerçeği öğrenir.

Üstad, ona şu hatırlatmada bulunur: “Yusuf Ağa! Ben sana demedim mi, kimsenin hediyesini karşılıksız almıyorum, alamıyorum, yiyemiyorum diye…”

Mukabelesiz dokunuyor

Yemek ve sair hediyeleri karşılıksız aldığı takdirde, kendisini hasta edecek derecede dokunduğunu muhtelif vesilelerle ve tekraren ifade eden Üstad Bediüzzaman, hediye sahibi çok yakın bir kimse olsa bile, ona mukabele olarak mutlaka bir hediye verilmesini ister:

“…O kardeşimizin Nur avukatı Ahmed Feyzi’nin incir teberrüküne mukabil, benim namıma bir Sikke-i Gaybiye mecmuasını ona gönderiniz ki, incirleri bana dokunmasın. Çünkü bu âhirde kat’iyen mukabelesiz hediyeler beni hastalandırdığı, çok tecrübelerle pek kat’îleşti. (Emirdağ Lâhikası-I, s. 239)

“Kuru ekmek” ve “âlâ baklava”

Kezâ, kendisine hediye gönderen mühim bir talebesine verdiği cevabî mektubunda, Üstad Bediüzzaman, kendi parasıyla yediği bir parça kuru ekmeği, başkasına ait en iyi baklavaya tercih ettiğini şu sözlerle beyan ediyor:

Hem bende bir tevahhuş var. Herkesi her vakit kabul edemiyorum. Halkın hediyesini kabul etmek, onların hatırını sayıp istemediğim vakitte onları kabul etmek lâzım geliyor. O da hoşuma gitmiyor. Hem tasannu ve temellükten beni kurtaran bir parça kuru ekmek yemek ve yüz yamalı bir libas giymek, bana daha hoş geliyor. Gayrın en âlâ baklavasını yemek, en murassâ libasını giymek ve onların hatırını saymaya mecbur olmak, bana nâhoş geliyor. (İkinci Mektup’tan)

Düğün yemeği

Hediye olarak getirilen bir nimet, velev ki düğün yemeği de olsa, yine karşılığını vermeden rahat edemeyen Üstad Bediüzzaman, esasında hiç vazgeçemeyeceği bir prensibinin, herkes tarafından ayrıca bilinmesini istiyor.

İşte, Emirdağ’lı Abdullah Gayretlioğlu’nun anlattıkları:

“Oğlumun düğünü vardı. Üstad’a düğün yemeği götürmeye niyet ettim. Hizmetkârı Zübeyir’e danıştım. O da, Üstadın mukabelesiz birşey kabul etmedeğini söyledi. Yemek götürmekte ısrarlı olduğumu anlayınca, o zaman ‘Kapalı kapta götür, yoksa hiç kabul etmez’ dedi.

“Hazırladığım yemek çeşitlerini küçük kaplar içinde bir sepete koyarak, ağzını kapatıp götürdüm.

“Filhakika Üstad, âdeti olduğu üzere karşılıksız birşeyin kendisine dokunduğunu ifade etti ve bana mukabele olarak bir lira verdi. O para o zaman çok kıymetliydi. Ben de onun verdiğini mecburiyetle kabul edip aldım.” (Son Şahitler-III/140)

Düşündürücü bir hassasiyet örneği

Üstad Bediüzzaman’ın hayatında cimrilik gibi israfın da yeri yoktur. İhtiyaç fazlası olan bir yiyeceği, hiç israf ettirmeden, en iktisatlı ve en insaflı şekilde değerlendirmek ister.

İşte, bu halin bir nümunesi olarak, ihtiyaç fazlası gibi görünen bazı yiyeceklerin değerlendirilmesi için, bakın talebelerine nasıl yol gösteriyor ve ne gibi tavsiyelerde bulunuyor:

“Kardeşlerim,

“Hem benim iştahım kesildiği, hem hediye bana dokunduğu için, benim hisseme düşen üç parça yağ ve bir sepet üzüm ve bir kîse elma ve iki paket çay ve şekeri size gönderdim. Ben sizlere teberrük verecektim. Fakat sordum, sizinki de var. Hem ben onların fiyatıyla yoğurt, yumurta, ekmek gibi şeyleri alacağım, tâ Medresetü’z-Zehrâ benden gücenmesin. Hem muhtaca, hem bir parça ucuz, hem lâyıklara satınız ki, iki cihetle Medresetü’z-Zehrâ ve şubelerinin hediyeleri tam mübarek, hem bana, hem alanlara ilâçlı bir teberrük olsun. Hüsrev nezaretçi ve Ceylân, Hıfzı satıcı olsun. (On Dördüncü

Şuâ'dan)

Rabbânî bereketin bir nümunesi

Şimdi de, Kastamonu Risâle-i Nur şâkirtlerinden Feyzi, Hilmi, Çaycı Emin, Tahsin'in fıkraları içinden seçtiğimiz rızıkta bereket ve inşiraha dair birkaç nümuneyi takdim ediyoruz:

"Kardeşim Emin ile beraber Üstadımızın ziyaretine gittik. İkindi vakti beraber namaz kıldıktan sonra bize emretti ki: 'Size yemek yedireceğim, burada tayınınız var.' Mükerreren, 'Yemezseniz bana dokuz zarar olur' dedi. 'Çünkü yiyeceğinize karşı Cenâb-ı Hak gönderecek.'

"Yemek yemekten affımızı rica ettikse de, emretti ki: 'Rızkınızı yiyin; bana gelir.' Emrini kırmamak için, lütuf buyurduğu tereyağı ve kabak tatlısını ekmekle yemeye başladık. Daha sofrada iken, ümit edilmeyen bir vakitte, bir tarzda ve aynı vakitte bir adam geldi. Elinde yediğimiz kadar taze ekmek, aynı yediğimiz miktar (fındık kadar) tereyağı ve diğer elinde bize verilenin tam misli kabak tatlısı olarak kapıyı açtı. Artık taaccüp edilerek, hiçbir cihette tesadüfe mahal kalmayarak, Risâle i Nur şakirtlerinin rızkındaki bir bereket-i Rabbanîyi gözümüzle gördük."

Altı ayda bir kilo peynir

"Üstadımızın bir okka (yani kilo) peyniri vardı. Ekser günlerde o peynirden hoşuna gittiği için, bir iki defa yiyordu. Hem bize de yediriyordu. Hem yemeksiz olduğu ekser vakitlerde ondan yediği halde, altı ay kadar devam ettiğini ve halen de, yüz dirhem kadar o peynirden bulunduğunu yakinen görüp tasdik ediyoruz.

"Evet, bereket hususunda şâyân-ı hayret bir hadisedir. Hem yarım kilo bir tereyağı, ekser günlerde fazlaca sarf olduğu halde, elli güne yakın devamı, şüphesiz bir bereket içine girmiş."

Risâle-i Nur'a çalışınca…

"Yine aynen Ramazan Bayramında Üstadın rızası olmadığı halde, bir kilo ince şeker getirmiştik. Ekseri yoğurt ve süt ve tatlı kabağa ve sair şeylere, bazan yirmi otuz dirhem kadar kattıkları halde, iki aydan fazladır o şekerden yüz dirhemden fazla kalması, elbette bereket sebebiyledir.

"Hem bu havalideki şakirtler, herkes cüz'î-küllî hissetmiş ve itiraf ediyorlar ki: Risâle-i Nur'a çalıştığımız zaman, hem rızkımızda bereket ve suhûlet, hem kalbimizde bir inşirah ve ferah zâhiren hissediyoruz." (Sikke-i Tasdik-i Gaybî'den, 32 ve 37. sayfalar)

Otuz gün, nasıl üç güne indirildi?

Uhdesinde bulunan gıda ve sâir yiyecekleri son derece ihtiyatlı ve iktisatlı bir şekilde kullanan Üstad Bediüzzaman, talebelerine de aynı hayat tarzı üzere gitmelerini tavsiye etmekten geri durmaz.

Ancak, yanında bulunan bazı talebeleri, kendilerince bir formül bularak, iktisat düsturunu zaman zaman ihlâl ettikleri olmuştur.

Meselâ, kıymetli bir yiyecek olan bal nimetini, birbirlerine cömertçe ikrâm etmek suretiyle, iki-üç okkalık bir miktarı kısa sürede "kemâl-i âfiyetle" yiyip bitirmişler.

Bu lâtifeli hatıra İktisat Risâlesinde şöylece anlatılıyor:

"Bu risâlenin telifi senesinde Isparta'da hücremde cereyan eden bir vakıa var. Şöyle ki: Kaideme ve düstur-u hayatıma muhalif bir surette, bir talebem iki buçuk okkaya yakın bir balı, bana hediye kabul ettirmeye ısrar etti. Ne kadar kaidemi ileri sürdüm, kanmadı. Bilmecburiye, yanımdaki üç kardeşime yedirmek ve o baldan iktisatla otuz-kırk gün üç adam yesin ve getiren de sevap kazansın ve kendileri de tatlısız kalmasın diyerek, 'Alınız' dedim. Bir okka bal da benim vardı. O üç arkadaşım, gerçi müstakim ve iktisadı takdir edenlerdendi. Fakat, her ne ise, birbirine ikram etmek ve herbiri

ötekinin nefsini okşamak ve kendi nefsine tercih etmek olan, bir cihette ulvî bir hasletle iktisadı unuttular. Üç gecede iki buçuk okka balı bitirdiler. Ben gülerek dedim: 'Sizi otuz-kırk gün o bal ile tatlandıracaktım. Siz otuz günü üçe indirdiniz. Afiyet olsun!' dedim. Fakat ben, kendi o bir okka balımı iktisatla sarf ettim. Bütün Şâban ve Ramazan'da hem ben yedim, hem, lillâhilhamd, o kardeşlerimin herbirisine iftar vaktinde birer kaşık (büyükçe bir çay kaşığı) verip, mühim sevaba medar oldu.

Hadisenin yorumu

Talebeleriyle aralarında yaşanan bu enteresan hadiseyi, cimrilik ve cömertlik ekseninde şu mânâda yorumluyor Hz. Üstad:

"Benim halimi görenler, o vaziyetimi belki hısset telâkki etmişlerdir. Öteki kardeşlerimin üç gecelik vaziyetlerini bir civanmertlik telâkki edebilirler. Fakat, hakikat noktasında, o zâhirî hısset altında ulvî bir izzet ve büyük bir bereket ve yüksek bir sevap gizlendiğini gördük. Ve o civanmertlik ve israf altında, eğer vazgeçilmeseydi, bir dilencilik ve gayrın eline tamahkârâne ve muntazırâne bakmak gibi, hıssetten çok aşağı bir hâleti netice verirdi.

Lezzet mi, besin mi?

Yine İktisat Risâlesinde bahsi geçen, yemek alışkanlığı ile ilgili bir nüktenin izahıyla devam ediyoruz.

Burada, ağızdaki geçici lezzetten ziyade, bir gıdanın vücuda faydalılık cihetinin tercihi söz konusu ediliyor: "...şimdi iki lokma farz ediyoruz. Bir lokma, peynir ve yumurta gibi mugaddî maddeden hediye kırk para (yani bir kuruş); diğer lokma en âlâ baklavadan on kuruş olsa; bu iki lokma, ağza girmeden, beden itibarıyla farkları yoktur, müsavidirler. Boğazdan geçtikten sonra, ceset beslemesinde yine müsavidirler. Belki, bazan kırk paralık peynir daha iyi besler. Yalnız, ağızdaki kuvve-i zâikayı okşamak noktasında yarım dakika bir fark var. Yarım dakika hatırı için kırk paradan on kuruşa çıkmak ne kadar mânâsız ve zararlı bir israf olduğu kıyas edilsin."

Limon, nasıl ki damlatılan çayın sertliğini kırıyor ve bu keyifli içeceği bir nevi şifâlı "serum" mahiyetine çeviriyorsa, aynı şekilde yoğurt da, üzerine dökülen yemeklerin sertliğini alıyor ve sindirimini çok daha kolay bir mahiyete dönüştürüyor.

Ayrıca, hararet teskininden panzehire, kemikleri sağlamlaştırmaktan vücuda zindelik vermeye kadar, limon ve yoğurt nimetinin daha pekçok faydalı, şifâlı özellikleri var.

Bu sebeple, çayı tamamen bulandırmayacak limon ve yemeği bütünüyle boğmayacak kadar da yoğurt katarak beslenme alışkanlığı edinmenin vücuda yararı büyüktür.

Ki, Üstad Bediüzzaman'ın gıda ve beslenme tarzına baktığımızda, bu hususiyetlere dikkat ve itina ile riayet edilerek, dengeli bir yeme içme alışkanlığının hükmettiğini görmekteyiz.

Soğuk su

Yoğurt ve limon nimetinden istifadeyi, normal beslenme alışkanlığı haline getiren Bediüzzaman'ın, bir de kendine mahsus "soğuk ve buzlu su içme" alışkanlığı vardır ki, bunun izahı başkadır.

Muhtelif kaynaklardan edindiğimiz bilgilere göre, Üstad Hazretleri, bilhassa vücuduna şırınga edilen, yiyecek ve içeceklerine defalarca konulan öldürücü zehrin, vücudunda hasıl ettiği şiddetli sancı ve hararetin tesirinden dolayı, yılın dört mevsimi de soğuk ve hatta buzlu su içiyordu.

Gerçi, bağışıklık kazandıktan sonra suyu soğuk içmek, sıcak veya ılık içmekten daha lezzetli ve daha faydalıdır.

Ancak, bu durum yine de bünyeden bünyeye farklılık göstermektedir. Soğuk su, kimine yararlı iken, kimi bünyeye de zararlı olabilmektedir.

Tıpkı, Yirmi Yedinci Söz'deki "İçtihad" bahsinde şöylece ifade edildiği gibi:

“Bir su, beş muhtelif mizaçlı hastalara göre nasıl beş hüküm alır. Şöyle ki: Birisine, hastalığının mizacına göre su ilâçtır; tıbben vâciptir. Diğer birisine, hastalığı için zehir gibi muzırdır; tıbben ona haramdır. Diğer birisine az zarar verir; tıbben ona mekruhtur. Diğer birisine zararsız menfaat verir; tıbben ona sünnettir. Diğer birisine ne zarardır, ne menfaattir; âfiyetle içsin, tıbben ona mübahtır. İşte hak burada taaddüt etti. Beşi de haktır. Sen diyebilir misin ki, ‘Su yalnız ilâçtır, yalnız vâciptir, başka hükmü yoktur?'”

Bunca izah ve iktibastan sonra, şimdi yeniden hatıra notlarına dönüyoruz.

Üstad’ın sürekli hizmetkârlarından Bayram Yüksel, onun soğuk su içme âdeti hakında şunları naklediyor:

“Üstadımız, suyu çok soğuk içerdi. Termosa koymak için çoğu kez buz bulamıyorduk. Eskiden mâlum buzdolapları yoktu. Meselâ, o zaman (1953…) Isparta’da iki adet eczane bulunuyordu. Sadece birinde buzdolabı vardı. Rica eder, parası ile ondan buz alırdık. onu bol su ile yıkar, sonra termosa doldururduk.

“Buzu termosa koyarken, Üstadımız başımızda durur, ‘Ben de size yardım edeyim. Ben de iştirak edeyim. Bu iştirakten beni mahrum etmeyin’ derdi.

“…Ekseri, Üstadın çok sevdiği, yazın çok soğuk ve lezzetli, kışın da normal olan Sidre Dağından su getirirdik. Bazı gün sabah akşam iki sefer getirirdik. İki sene böyle devam etti.

“Zehrin tesirinden”

“…Üstadımız, bir gün soğuk su içmesinin, vücudundaki zehrin tesirinden olduğunu söyledi. Kendisine 1923’te zehir enjekte edilen iğnenin yeri, göğsünde hâlâ belli idi. Uzun zaman akmış. Bizim zamanımızda kurumuş gördük.”

Nazardan ve zehirden sakınırdı

Soğuk sudan sonra “ekmek” bahsine geçiyoruz.

Zehirlenmekten sakınan Üstad, ihtiyacı olan ekmeğin nazara gelmesinden, yani başkasının görmesinden de çekindiği için, el değmeyecek ve gözlere görünmeyecek şekilde getirilmesini ister.

Bu konu hakkında, yine merhum Bayram Yüksel, bizzat müşahade ederek sahip olduğu şu bilgileri naklediyor:

“Fırından bazan bir, bazan da yarım ekmek alırdık. Bu ekmek bir hafta giderdi.

“Ekmeği alırken ve getirirken, çok dikkat eder, ekseri beyaz bir torbanın içinde getirirdik. Üstadımız, nazardan ve zehirden çok sakınırdı. Çünkü, onu zehirlemek için çok desiselere başvurulurdu.

“O tarihlere kadar, tahminime göre onu 17 kez zehirlemişlerdi.

“Bu sebeple, fırıncının verdiği ekmeği değil, kendimiz seçer alırdık. Keza, mandracıdaki yoğurdu öyle alırdık.”

Pirinçli kabak yemeği

Üstad Bediüzzaman’ın yeme içme tarz ve âdeti ile ilgili iki-üç kısacık hatırayı da naklederek, bu mevzuyu şimdilik noktalamaya çalışalım.

Emirdağ’da imamlık yapan Bozüyük’lü Hafız Nuri Güven anlatıyor:

“Bir defasında, yanında Zübeyir, Dr. Tahir Barçın olduğu halde, bizi Tez Dağlarına dâvet ile, orada bize çay ve pirinçli kabak yemeği ikram etti.

“Hayatta öyle lezzetli yemek yediğimi bilmiyorum. O yemeğin tadı hâlâ damağımda durur.” (Son Şahitler-III/157)

“Yemek bizi taşıyor”

Mustafa Sungur anlatıyor:

“1950 yılı baharı, Ziya ve Zübeyir Ağabeyle birlikte Üstadın hizmetinde kaldık.

“…O yaz, ekseriyetle Keçili köyü civarında bir bağda kalırdık.

“O zamanlar, Üstadımızın yanında iken, yediğimiz yemek şöyle hülâsa edilebilir: Biz yemeği taşımıyor, yemek bizi taşıyordu.

“Üstadımız, öğle vakti bazan üzüm, karpuz gibi hediyeleri, mukabilini vererek alır, bize taksim ederdi. O lezzeti ise, şimdi bulamıyoruz.” (Son Şahitler-IV/39)

Un kavurması

Yine, 1953 yılına ait bir hatırayı Mehmet Fırıncı şöyle anlatıyor:

“Hazret-i Üstad, Fatih’teki Reşadiye Oteline geçmişti.

“…O sırada bir gün ‘Sen bana yemek yap’ dedi.

“Nasıl bir yemek olacağını sorunca, orada bulunan tereyağı ile un alıp kavurmamı söyledi.

“Ben nasıl olacağını kavrayamamıştım. Lâtife ederek ‘Bizim Kürtler yaparlar. Un ile yağı beraber kavuracaksın’ dedi.

“Evden gidip tencere ve yandan pompalı gaz ocağı getirerek, Hazret-i Üstad’ın gözleri önünde un kavurması yaptım.

“Çok lezzetli olmuştu. Bir parça da bize de verdi, yedik.

“O gün âdeta hakiki bir cennette yaşamış gibi oldum. Bayram, bahar, şehr-i âyin gibi bir âlemdi o gün…” (Son Şahitler-IV/348)

www.SaidNursi.de